

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 pelletsor egyszeri hirdetése
 15 f. Közlemények sora 40 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
 Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

Várjunk

egy kissé az idén az iskolák megnyitásával. . . Elvégre sokkal fontosabb közügy az egészség ügye, mint az iskolai tanévnek pontos megkezdése.

S hogy a közegészségügy szempontjából nem volna tanácsos és okos dolog a tanévet két hét múlva megkezdeni, azt hisszük, velünk együtt tudja a hatóság, tudja az érdekelt közönség is, melynek köréből hozzánk jutott e kívánság.

Köztudomású tény, hogy az ezidei tavasz és nyár, nem véve figyelembe a szünőben lévő himlőjárványt, különösen nagy vörhenystatisztikával és pedig igen nagy mortalitással dicsekedhetik, városunkban éppúgy, mint az egész megyében.

A vörhenyjárvány különösen makacs, s hogy még nagyobb mérveket nem öltött városunkban, csakis a városi hatóság igazán erélyes intézkedéseinek köszönhető. S hogy ezen erélyesség mellett sem sikerült a járványt elfojtani városunkban, csupán annak kell tulajdonítanunk, hogy a vidék folytonosan újabb s újabb infekcióval éleszti a járványt.

Az iskolák megnyitása természetesen nagyban járulna hozzá a járvány akuttá tételéhez.

Nincsen kétségünk aziránt, hogy szavaink, melyek az aggódó szülők kívánságának kifejezői, meghallgatást találnak a hatóságoknál, melyeknek módjukban van a tanévet kitolni. Elhatározásukban bizonyára tekintettel lesznek a közéleti viszonyok nehézségeire is, melyek az ősszel a termények betakarítása s feldolgozása után minden bizonnyal szintén enyhülni fognak.

A háborús két esztendő megtanított bennünket arra is, hogy a tanévnek egy-két hónappal való megrövidítése nem járt oly tanulmányi hátrányokkal a tanulóifjúságra, melyeket további előhaladásukban meg kellene szenvedniök.

Szeretetadományokat kér a Hadsegélyző Hivatal átvételi különítménye, Budapest, IV., Váci-utca 38. sz.

Az írók és közönségük.

Időszerűvé tette ezt a témát az a könyvpiaci esemény, hogy egy többkötetesnek ígért munka jelent meg: «Az irodalom budoárjában» címen. A célja az lenne, hogy megismertesse a közönséget íróink egyéni életével. Egyik-másik folyóiratunk határozott visszautasítással fogadta ezt az eddig még szerencsésen nélkülözött tájékoztatót — és, úgy hiszem, igazuk van.

Szerényen megjegyezve, engem évek óta állandóan foglalkoztat az a kérdés: milyen viszonyban van az olvasóközönség az írók magánéletével? Megfigyelésem eredménye ez: az érdeklődés annak az írónak a személye iránt, akinek műveit szeretik olvasni, — állandó, mondhatnám állandóan fokozódó, de ahol bekövetkezik a személyes verseny, különösen a közelebbi megismerkedés, ott a csalódás — lehet mondani: kiábrándulás — szinte elkerülhetetlenül bekövetkezik. Az ilyen megismerkedés a legtöbb esetben ezzel a megállapítással jár: «Nem ilyennek képzeltem». És tessenek elhinni, majdnem annyi keserűség van ebben a három szóban, mint a gyermek felocsudásában, aki megtudja, hogy a karácsonyfát — óh kegyetlen álomfoslás! — nem a Jézuska hozza. . . Tökéletesen meg tudom érteni azt az angolt, aki nagymessziről zárandokolt Göthéhez (akinek csodálatosabb teremtés alig járt még a föld hátán!) és amint megpillantotta Őt, mélyen meghajolt előtte, aztán, célját elérve, hazautazott. Beírta látásával az «olymposi»-nak. Szándékosan nem ismerkedett meg vele, hogy valahogy csalódás ne érje a lelkét. Boldogult édesapám is beírta azzal, hogy csupán csak látta és köszöntötte a margitszigeti tölgyek alatt üldögélő Arany Jánost. És tényleg ez a helyes; aki nem tudja kedves íróját a mindennapi életbe beleszöve elképzelni, az jobb, ha azáltal kerüli el esetleges csalódását, hogy tartózkodik a személyes érintkezéstől.

Mert mi okozza ezt a csalódást? Karinthynak egy rajongójától hallottam: «Kétszer ültem vele egy asztalnál a kávéházban; szótlán volt, ha beszélt, akkor is — mindennapi dolgokról». Nohát itt van a kérdés nyitja. Ahogy olvassuk az író művét, egy egész világ nyílik meg előttünk, melynek teremtője, rendező és fejlesztő mozgatója az író. Úgy jelenik meg ilyenkor képzeletünkben, mint akit feladatának felelőssége teljesen áthat és aki ha beszél, úgy tetszik, mintha még azokat a dolgokat is megszépítve adná elő, amelyek különben hétköznapiak. Ez tehát a tévedés, hogy az íróját megismerni kívánó közönség abban a hiszemben van, hogy az író mindenkor olyan, mint az alkotás perceiben. Oh pedig dehogy! Aki valaha naplót próbált írni, tudja, hogy emberrel szemben csak a meghittség legszebb

pillanataiban szoktunk oly őszinték lenni, mint az írópapirunkkal szemben. Dehogy is mondanám el valaki előtt egy friss versemet! — ellenben a papiromnak olyan közvetlenül adom át, amilyen közvetlenül csak tudom. (Bizonyára az a lélektani magyarázata ennek a papirhoz való bizalomnak, hogy a papír sohase mond ellent, tehát nem csökkenti a közlékenységi kedvünket, és hogy a papirhoz való vallomásunkhoz nem kell hangot használni, ami mindjárt meghallhatóvá, árulóvá teszi a szót.) Természetes tehát, hogy az író beszédközben, t. i. olyan beszéd közben, melynél nincs áthatva attól a gondolatától, hogy most a maradandóság számára engedje át gondolatát, nem lesz oly fenkölt, mint az ihlet percében. Az is érthető, hogy «mindennapi dolgokról beszél». Csak nem fogja rögtön feltárni a lelkének a lelkét! Sok író szántsándékkal kerüli a költői témákról való beszélgetést és — éppen előékenységből — olyan dologról igyekszik csevegni, amiről azt gondolja, hogy az illetőt éppen az érdekli. Részint ez az oka annak is, hogy az írók társaságban általában hallgatagok; nem tartják érdemesnek, hogy «mindennapi» dologról beszéljenek; részint pedig hallgatagságuk leple alatt annál inkább elmerülnek az emberek szemléletébe, vagy az azok által felkeltett érzelmeikbe, gondolataikba.

Meg kell jegyezni, hogy sokan annyival is jobban ki vannak téve az íróban való csalódásnak, mert még mindig a régi időkben fennmaradt előítélettel viseltetnek annak személye iránt. Hogy mennyire a felismerhetetlenségig szerették különösen költőinket eszményíteni művészek vagy avatatlan kontárok, annak nem egy kép és szobor a bizonyossága. Ki ne ismerné azt a régi képet: Petőfi búcsúja. Ahogy kalaplengetve útnak indul, olyan túljejtett lábikrákkal, melyekhez hasonlót a legedzettebb világjáró se tud felmutatni. Általánosítható példa ez arra, hogy a költőket, még testalkatra is, a többi ember felett kimagaslónak képelték. (Kisfaludy Sándor, Tompa, Vörösmarty stb. bizonnyal ilyen is volt, de már Petőfi vagy pláne Jókai a 94 cm-es mellkasával — aligha.) Az a pillanat, melyben valaki a szülőföldjétől búcsúzik, mindenesetre elég költői a megörökítésre; de hány ilyen pillanat van? Rendszerint elég kevés ahhoz, hogy éppen rendkívülisége által mássá tegye az embert, mint amilyen élete legnagyobb részében. A tanulság tehát az, hogy a közönség a műalkotásokból is legtöbbször olyannak ismeri meg kiváló egyéneit, amilyenek a mindennapi életben nem szoktak lenni. (Az már paródiája ennek az állításnak, hogy Bródyt és Szomaházyt legújabb fényképe — úszódresszben ábrázolja!) Ez is nagyban hozzájárul ahhoz, hogy költőinket másoknak képzeljük el, mint amilyenekké a való élet formálja őket.

**FÜSZERÁRÚK, CSEMEGÉK, CUKOR-
 KÁK □ □ LEGJOBB MINŐSÉGBEN**

KLEIN JENÓNÉL

oldal.
 a mező
 jussor
 enti am
 titkárr
 s nélkü
 D. J
 igos Or
 17-ikét
 rrvosszö
 , melyet
 folytatö
 etkezők
 az orvos
 itogatás
 minden
 tszerese
 igyanoly
 onzultó
 ázi orvos
 es külö
 vételével
 saládjai,
 VIII. fiz.
 t, szülés,
 almi or-
 kor. Az
 Intézeti
 gonként
 tásnál a
 g pedig
 óra 10
 lenkező
 látoga-
 aumóhí
 schmitz
 Manó,
 la, dr.
 só, dr.
 tvánné,
 piacon
 ival. A
 záltassa
 Hadi-
 reségadó
 2316 95
 2231 46
 1830 45
 3042 20
 444 50
 1252 50
 808 85
 674 -
 3714 10
 788 58
 1909 84
 215 -
 939 53
 581 10
 995 78
 756 07
 350 -
 -
 570 -
 982 50
 469 80
 020
 290
 730
 40
 503 80
 335 03
 -
 191 40
 149 32
 54 -
 197 35
 50 95
 50 95
 09 40
 -
 92 94
 07 85

Pedig különösen a modern életfejlődésnek azon az átmeneti fokán, melyen az írók túlnyomó része kénytelen a művészetet mesterséggé alacsonyítani és ír, nem magáért a művészetért, hanem... pénzért, — igazán nem csoda, ha valaki nem olyan fenköltnek ismeri meg az írókat, amilyenek képzelné szereti, hanem gondolkodásában is hétköznapivá fakult s a túlfeszült munkában korán kimerült embernek. Bizony szomorú az, hogy mikor egyik neves írónktól azt kérdezték, miért nem gyümölcsözötti tehetségét olyan művek által, melyek megnyitnák előtte a halhatatlanság Pantheonját? — csufondáros hangon felelte: minek neki a Pantheon? Csak írja «össze» az első 300,000 koronát, a dicsőséget nem bánja. Ebben a nyilatkozatban csak annyi örvedetes van, hogy ma már nem lehetetlen irodalmi működéssel 300,000 kor.-t szerezni. (Lengyel Menyhért egyetlen darabjéért, a Tajfunért, 128,000 kor. előadási tiszteletdíjat kapott!) Maga az még nem elkedvetlenítő, hogy anyagi kényszerből napilapoknak dolgoznak, hiszen Jókai is szerkesztői megrendelésre írta meg oly sürgősen a Kárpáthy Zoltánt, és az Aranyember — éppen legköltőibb regénye — sem készült volna el oly bámulatos gyorsasággal, ha nem kellett volna a pénz azokra a váltókra, melyeket jószívűségből — másoknak írt alá. A baj — ami egész érthetően idéz elő csalódást — az, hogy *mostani írónknak nem éppen kisebb része kiadói szempontok miatt feláldozza magasabb művészi törekvéseit.* Kiadói szempontok nyitották meg a közönség előtt az irodalom boudoirját is. Én nem mondom, hogy az írók magánéletét légmentesen zárjuk el a közönség elől. Sőt műveik teljes megértése végett egyenesen kötelessége az irodalomtörténetnek, hogy kikutassa és, mintegy illusztrációk az egyes művekhez, bocsássa rendelkezésére az olvasónak az író emberi életének jelenségeit is. Amikor egy többkötetes munkában lehető teljes képet igyekszünk adni Jókairól például, akkor egészen természetes, ha azt is feljegyezzük róla, hogy lila tintával szeretett írni, vagy hogy szeretett minden ebédhez egy pohár pezsgőt meginni. De ha pusztán ilyen apró külsőségeket (különbségeket) jegyezzük fel írónkról, anélkül, hogy írói egyéniségük teljességét rajzolnánk meg, azt hiszem, nem hasznukra, de kárakra válik a közlékenység.

Nem szabad azonban elhallgatnom, hogy az írókkal való megismerkedés nem jelent egyúttal mindig csalódást is. Sőt nagyon sokszor — kellemes a csalódás! Jókai, Mikszáth, mint társasági egyéniség csak emelte írói értékét. Eötvös Károlynak nem gyönyörű és okos írásai szereztek meg a legteljesebb népszerűséget, hanem anekdotázó, kedves, víg alakja avatta társasága vajdájává. Farkas Imre, verseitől eltekintve is közkedveltségnek örvend mint ember s különösen mint zeneszerző és zenei előadó. Wilde Oszkáról hiteles feljegyzések árulják el, hogy

legelragadóbb művei is szegényesek emberi egyénisége igéző voltahoz képest.

Ilyen kifürkészhetetlen teremtései Istennek az írók, — igazán nem csoda, ha csalódnak bennük olvasóik, ha nem kellemetlenül, hát kellemesen!

Eperjes, 1916. aug. 17.

Hegyaljai Kiss Géza.

Nemzetiségi dolgok a háború után

:: :: és a tót nép. :: ::

(Vége.)

Rátérek tehát tulajdonképeni célomra és felhívom a felvidéki magyarság figyelmét arra az őstörténelmi igazságra, hogy a sárosi és gömői magyarság ősei a latinosan elferdített dac, cimber és quad nevű taki, vagy tákai, vagy dáka szittyák, a gömői palócok és kovádi szittyák Felsőmagyarország őslakói, nemcsak a Kárpátok alatt, együtt laktak a fajrokon gazdag-hunokkal (Boi-hun) és gazdag-avar (Boi-avar) néptörzsekkel, a bajorok és csehek őseivel, hanem a fajrokon toda (teuton, vagy tudai, tuder) néptörzssel. Még pedig rendkívül érdekes, hogy ez az együvértartozás már az ókorban egymáshoz fűzte e két szittyá testvérséget, amennyiben Ptolemaios Geographiájának II. könyve 81-ik fejezetében felemlíti, hogy a mai Németalföld területén az Avarp, Sigulon stb. néptörzsek között élnek a teutorok és a cymeriek, igazi néven a toda és gömői szittyák. Plinius Historia Naturalis című művében (Liber IV. Cap. XIV.) szintén ezt igazolja. Németalföldről, ahol a szittyá juhászok (a Valahok, a mai Völcherei szigeteről) hozzájuk csatlakoztak és átmentek Britanniába. Kymeri vagy Wales tartomány, valamint a Tudor nemzetség megőrizték az ősök neveit, amennyiben Todor, Tudor, That, Thot, Todi és Toldi nemzet épp oly sűrűn fordul elő a kelta Ir testvéreinknél és Angolország évkönyveiben, mint a Gimeri, Kimeri nemzetiség neve. Az angol királyi család is a Tudoroktól származik. A hybszász szittyák őstörténetében Avariga és Phunország emlékei szerint a Tud, Tot, Tót, Tát nemzetség-neveket az ezermesterekre, a mindentudókra alkalmazták szittyá őseink, akiknél a Tudun elnevezés méltóságot jelentett, a Tudunoknak a királyhoz szabad bemenetük volt a király tanácsába. A Tudun szót átalakult formájában a Tudán, Szudán néven is említik. Hogy ezt bizonyítja Afrika térképein előforduló számtalan Toda név, az nagyon érdekes dolog; de az egyenesen meglepő, mikor Szudán óriási területén a Németbirodalomnál nagyobb tartománynak Fulláhia vagy Fellahia nevében azt látjuk, hogy a szittyá tódák és pásztrok emlékeit, a *toda, a sakalab, sklab, fellah* neveket még ma is megőrizték ottmaradt véreink, akik óriási területeken nyomorognak az angol gyarmatosítás áldozatai gyanánt.

A Toda népnek nemcsak magyaros elnevezése volt, de Sós Elemér történetíró azt állítja, hogy ő nagyatyjának jobbágyai közt a leg-tisztább magyar családnevekre akadt a sáros-megyeyi tótok között. Hiszen a magyarok legnépszerűbb hősét, Toldit is a *Todi* név magyaros kiejtése szerint nevezték Toldinak Todi helyett. A palóc magyar ugyanis *nyóc* órát mond, a vasmegyei magyar pedig *nyolc* órát mond. Így lett a Tód, Thót, Tád szavakból Thald, Told, Táltos.

Tehát az ezermester szittyá pásztornépeket gömői és kovádi testvéreik, akiket keleti (keleta) néptörzsek nevével említenek az ókori történetírók, kéziügyességük és leleményességük, sőt okosságuk miatt nevezték el őseink, az a tót szónak eredetéből is látható azzal a tanulsággal együtt, hogy még Tudán fejedelmük idejéig,

vagyis mielőtt a kereszténység felvételével Nagy-Károly és utódai az avarok, hunok emlékeit ki nem pusztították lelkükből, s a szkláv egyház pedig nem tette rájuk kezét, addig a toda nép testvéreinknek vallotta magát.

Bármennyire sajnálatos dolog is az, hogy éppen az európai jász-kun és avar nép két lelkes papja: Kürix (Küröske, Köröske) és Mathód (Matyód, Macsód) alapították a velünk szembehelyezkedett szkláv egyházat és ebből fejlődött szkláv nemzeti eszmét európai és ázsiai szittyá véreink számára, még elszomorítóbb, hogy a magyarság Európa középpontján éppen a latin, valamint a germán és szkláv hatalmi törekvések őrlő malomkövei közé került.

Ámde Isten csodája, hogy *nem a magyarság lett megőrölve*, hanem ellenkezőleg olyan erők öntudatára jutott nemzetünk, hogy a krisztusi testvérség megvalósításában most már elfoglalhatja a vezető szerepet. Most a szkláv eszme nyomásától, ettől a rettenetes malomkőtől ő szabadíthatja majd fel a világot, első-sorban pedig magát az elszlávosított lengyel, cseh, bolgár, ugorán és káffkázvidéki testvéreinket.

A Gondviselés útjai kifürkészhetlenek valóban. S ha a magyar társadalom el fogja fogadni világtörténelmi hivatását a testvérségnek, a nemzetek szabadságának, békejének megvalósításánál, úgy a köztünk élő testvéreink rendkívül nagy szolgálatokat tehetnének világtörténelmi hivatásunk betöltésénél.

A tót népről nem is sejtik hazánkiai, hogy minő rendkívül nagy jelentőséggel bír ránk nézve is az a tény, miszerint a francia és angol néprajzi kutatók tudósításaiból arról értesülünk, hogy az ősi toda, teuton, tud, tuder népnek ivadékaik még ma is élnek a Hun (Hindi) ősi haza egyik tartományában. Ugyanis Thuoston, Marshall és Metz néprajzi kutatók az utolsó három évtizedben megjelent műveikben azt írják, hogy Madras (helyesen Madaras) kormányzóságban egy millió toda néptörzs él, akik mai napig is a legnagyobb szívóssággal megőrizték ősi nyelvüket, darida (darudi vagy drauidi, dravida) ősvallásuk hagyományait, amelyek a magyarságra, a darúmadár tiszteltének ősi emlékeire nézve is fontosak lehetnek. A francia és angol tudósok szerint a Nil-Gherri hegységben a következő rokon-néptörzsek élnek évezredek óta: a kotárok (kovács nép), a bodogárok (vándorló nép, mint a drótostótok), a tódák (pásztorok). A tódák férfiai erőteljesek, magas termetűek. Nőik között igen szép arcúakat lehet találni, éppen mint a kárpátvidéki tót testvéreinknél. Arcszínük is szőke, mint az északi szittyá néptörzseké, akik a szánszkrit Sáros, Sáríg, Sáríka szavak után kapták a Sár-Mád (szőke-mád) elnevezést. A toda férfiak a közös ősi hazában is, mint a Kárpát vidékén, fehér öltönyt és széles kalapot viselnek.

Hegyeik nevei a következő magyaros hangzásúak: *Kuti, Magurti, Kunda-moge, Kunda, Hókabetta, Dávárcsala* stb. Járásaik nevei: *Kunur, Szégur, Kotagir*. Folyóik nevei: *Majar, Bajkár, Gálikut*. Ezeket tudva, nem szükséges indokolnom, miszerint nem volna-e szükséges, hogy a magyar tudósok vagy vagyosabb polgáraink is foglalkoznának a Hindi országban lakó toda, szik vagy shik, barátai, marát, phun (vörös sipkás)* kun-avar, bécs-avar, ugor és jasszám (jász) néptörzsekkel? Hiszen Ptolemaios ókori térképén és geographiája VII.

* A vörös fezt, vörös sipkát viselő hunutódokat mai napig is „bhunoknak” nevezik Punzsáb lakosai, akik büszkén hivatkoznak az ő vérből származott Atillára, Etelere és a magyarokkal való rokonságukra. Jó lenne a magyar értelmiségnek minél nagyobb figyelemmel felkarolni keleti véreink közművelődési törekvéseit. A hit-térítési feladatok révén a magyarságra világtörténelmi hivatás várna keleten.

SÁROS FÖLDJE 1914-1915.

címen már kikerült a sajtóból lapunk felelős szerkesztőjének, *Dvortsák Győző* nek tollából a sárosi orosz betörés története a vármegye etnografiai s topografiai ismertetésével — könyvalakban, egy térképmelléklettel, amely az oroszok által megszállott községek külön tünteti fel.

Ára 1 kor. 80 fill.,
vidékre küldve
1 kor. 90 fill.,
melybe a portó is
bele van számítva.

Kapható: Kósch Árpád papir- s írószerkereskedésében és a Stehr-féle könyvkereskedésben.

könyvében a mai Pundsáb nevét Indo-Scythia néven említi, Cosmas Indico-pleustus pedig, Kr. u. 4-ik században élt tudós azt írja, hogy a mai India, helyesebben Hindiország őslakói fehér Hunok, illetve Hun-szittyák voltak. Tehát Hindiország helyett Hunországot kellene írunk. És az úgynevezett „indogerman“ elnevezés helyébe nekünk magyaroknak, tótoknak, horvátoknak (jász-utódoknak) a hun-szittyá vagy latinosan „indoscytha“ elnevezést kellene alkalmazni azokra a nemzetekre, amelyek a Himálaj, Urál-altája és Kaffkáz hegyvidékéről vándoroltak Nyugatra.

A népvándorlás nem tette annyira felismerhetlenné az egymással rokon nemzeteket, mint a nyelvészek tévedései, akik az így egymás közelébe került néptörzseket csakis a nyelvrokonság révén osztályozták. Nem vették figyelembe azt, ami szemünk előtt történt, hogy t. i. az egyház és iskola a magyar nyelvű kun, székely és csángó nép utódaiból a latinsággal veleérző románokat, a bolgárokból, horvátokból és macsókból szláv nemzeteket csinált. Sőt még az Elimeket vagy Illimeket, Illéseket, Illékeket, a balkáni székelyek és magyarok őseit is, Szikua és Megara őslakóit, valamint a Doli-Mádokat is délszlávoknak tartják a nyelvészek, abból a tévhitből indulván ki az osztrák nyelvészek tanácsára, hogy a magyar nyelv és szláv nyelv közt sok hasonló kifejezés fordul elő. Hát ideje lesz már tisztába jönni azzal a kérdéssel, hogy a szklávság a királynéllküli avarok, jász-kunok és vándalok köztársaságából eredt, nem pedig fordítva. *Ugyanis a jász-kunok, vándalok és avarok azokat a kisebb rokonnemzeteket, amelyek csak köztársasági államokat alkottak városaik szövevényéből, szolgál-jászoknak, szolgál-vándoknak és szolgál-avaroknak nevezték. A „szolga“ nevet „szakalab“ szóval jelzik ma is keleten s a szkláv, a „szkláv-vend“ és a blah elnevezést azokra a magyarnyelvű véreinkre alkalmazták, akik a mai Szlavonországot és Rámát lakták, mint jászok, rumiszittyák és vándszittyák köztársaságai. Igazolják ezt a Horvátországban talált kétezer éves emlékek, amelyek a jászok köztársaságáról tanúskodnak. A számtalan avar, hun és jász helységneve emlékein kívül sokkal értékebb bizonyítéka a horvátok, magyarok, bolgárok és törökök, valamint mágedonok rokonságának e hősi nemzetek katonai vitézsége, fajbéli szépsége és csodaszép közös őstörténelme.*

Ezek után nem lehet kétséges, hogy ha a magyar közművelődési egyesületek tót, horvát, román, macsó (szerb) testvéreink őstörténelmével, elsősorban pedig hun-magyar őseink multjával foglalkoznának,** akkor többet használnak.

* A Hun vagy Hunt, Hont, Hindi, Unn, Inn, Umb stb. elnevezések mind ugyanegy értelműek, s a királyi szittyákra vonatkoztak. A hunokat Strabó Chonei vagy Thyning Bithynnak írta, mert az y hangzása az u betűt helyettesítette, a k betűt pedig felcserélték b, ph vagy h betűvel. Ptolomaeos Chon néven említi a Hunokat, a mai Vol-hynia tájékára teszi egyik birodalmukat. Plinius pedig Thun néven említi őket, s érdemes felemlíteni, hogy még a 18-ik században is Thun-Thunis néven van írva a mai Tunis, amely tele van az ókori írónál szittyá őseink emlékeivel. De érdemes a mai néprajzi állapot, valamint a térkép figyelmes meg szemlélése, különösen a sok Felláh, Toda és sok magyar vonatkozású helységneve miatt.

** Hogy mennyire szükséges lenne az, arról meggyőződhetünk mindenki, aki látja, hogy az osztrák történetírók buzdítására Gáj, Kollár és Schaffarik, éppen úgy, mint az olaszok tanácsára a román történetírók, mily könnyűséggel szlávosították el Marót, Sente-Balog és Zalamér neveit illogemirra, Szvatoplugra és Zvoimimira. Timon János Imago Hungariae című művének II. kötetében XVII. fejezetében feljegyezi, hogy Szundi-Bulch, Szvento-pulcher címmel hétfele alakban fordult elő az elszlávított fejedelem neve. Úgy tettek a hun nemzetiségnevekkel a szláv és olasz történetírók, mint a tákoszékelyekkel, akiknek nemzetiségneveit előbb a felismerhetlenségig elferdítették, ellatinosították és aztán rájuk fogták, hogy őseik és utódaik is latinok voltak.

nának a magyar nemzeti egységnek, mint ma, amikor elszomorodva látjuk, hogy minden nemzetiség a saját közművelődési egyesületeivel összeforrt, összetart és nyelvüknek egyre nagyobb tért hódítanak, ellenben éppen akkor a magyar közművelődési egyesületeket sárba tiporják s beléletükben a közgyűlölködés, közmarakodás van napirenden ellenségeink öröme s a magyar nemzeti egység híveinek nagy szomorúságára. Pedig a magyar nemzeti eszmét, a testvériséget, a krisztusi szeretetet éppen a magyar közművelődési egyesületeknek kellene belevinni a közéletbe.

Feltétlen szükséges volna, hogy a magyar közművelődési egyesületek rátérjenek a magyar nemzeti eszme alaptörvényére, vagyis arra, hogy első kötelessége legyen a magyarság erkölcsének nemesítésén közreműködni. Szerintem ez a feladat őseink és önmagunk tiszteleténél s a világ legszebb törvényének: a békében a köteles testvéri összetartás törvényének felújításánál kezdődik.

Dr. Hollósy István.

ROVÁS.

A tojás-probléma szintén egyike a háborús problémáknak. Megoldása szintén sok gondot, munkát okoz a hatóságoknak. A tojáskérdés csomómegoldó kardja volna a kiviteli tilalom. De azt mondják, hogy ezt nehéz keresztülvinni. Ami azonban nehéz, az még nem lehetetlen. Főleg, ha indokolt. De talán lehetne a rendőrségünknek valami lokális megoldást keresni a problémának. Például. Szigorúan ellenőrizni az elővételt, az árdragítást. Tapasztalati tény, hogy hetivásár idején, főleg a város legforgalmasabb útján, a Kassai-úton, de meg a Lőcsei-, a Bártfais a Szebeni-utakon is a piacra jövő vidéki asszonyokat ládákkal felszerelt zsidónők s zsidók várják (ne illeszen senki ezért bennünket antiszemizmussal, ez filiovizmus inkább), akik magas áron megveszik a tojást — százával-ezrivel csak azért, hogy még magasabb áron exportálják Németországba. Erről könnyű meggyőződni. Vaggonszámra viszik ki a tojást s a piacra véletlenül jövő tojásért valóságos verekedés támad a naiv lelkek között, akik még mindig a piacon akarják beszerezni élelmiszer-szükségleteiket. Városunk rendőrkapitánya erélyéről — főleg az árdragítókkal szemben — általánosan ismert. Erélyének exponensei, kivált ha azok csendőrök — négy is elég hozzá —, tudom Isten érvényt szereznek, s az egész város közönsége hálás lesz kapitányunknak s nekünk. Tudjuk bizonyosan, hogy szavaink meghallgatásra találnak — a rendőrkapitánynál s talán másutt is.

HIREK.

Bujanovics Gyula főispánunk minden hétfőn d. e. 10—12 óra között fogad magánfeleket kihallgatáson.

Augusztus 18. A szokásos ünnepségek közepette s meleg bensőséggel ülte meg Eperjes szab. kir. város közönsége ősz Királyunk 86-ik születésnapját. A város lobogódszt öltött ez alkalomra. A templomokban ünnepi istentiszteletek voltak, melyeken a hatóságok s a katonaság testületileg jelentek meg. A gör. kath. székesegyházban dr. Novák István püspök pontifikált, míg a róm. kath. templomban Zaborovszky Béla prépost-prelátus. Mindketten fényes papi segédlettel. A tisztí étkezőkben ünnepi ebédek voltak, melyekre a hatóságok fejei voltak meghíva. A királyra mondott felköszöntők alatt díszgyűlések reszkettették meg a levegőt.

Miniszterek az oroszduíta földön.

Lapunk zártakor arról értesülünk, hogy augusztus 21-ikén reggel báró Ghillány Imre v. b. t. t., földművelésügyi miniszter, Sándor János v. b. t. t., belügyminiszter, gr. Khuen-Héderváry Károly v. b. t. t., A Háborúban Elpusztult Vidékek Országos Segítő Bizottságának elnöke és dr. Berzeviczy Albert v. b. t. t., a M. Tud. Akad. elnöke, a Sárosvármegye oroszduíta vidékét segítő akció megteremtője s a nagybizottság elnöke Bártfára érkeznek. Reggeli 7 órakor autó-omnibuszon Zborón, Alsópagonyon át Sztropkóig mennek. Éjszakára Bártfafürdőre térnek vissza. Felsővízközön Szepesházy Imre orsz. képviselő vendégszerető házában ebédelnek. Budapestre aug. 22-ikén térnek vissza. Sárosi útjukon az illusztris vendégeket Bujanovics Gyula főispán, titkára, br. Ghillány József kíséretében kalauzolja.

A király születésnapjának megünneplése.

Sóvárt a m. kir. 39. honvéd táborig tarackos ezred szép ünnepség keretében ülte meg Öfel-sége 86-ik születésnapját. Kisbudafai Kalmár Ödön pótütegparancsnok kezdeményezésére a cs. és kir. 66. gyalogezreddel együtt rendezték az ünnepséget. Aug. 17-ikén este impozáns lampiónos, zenés takarodó volt, melyen a 66. gyalogezred zenekara játszott. Aug. 18-ikán d. e. 1/2 9 órakor táborig-misést szolgáltatott egy erre a célra készített díszsátorban Dobránszky József róm. kath. plébános. A táborig-misére két díszfelüteg és a 66. gyalogezred egy díszzászlóalja vonult ki. A táborig-misést díszfelvonulás fejezte be. A katonaságon kívül az erdőhivatal és sóbánya vezetősége és a polgári társadalom előkelőségei is nagyszámban képviselve voltak a táborig-misében, dokumentálva a katonaság és polgárok között fennálló dicséretes harmóniát. A polgárok és katonaság együttműködése a mai zivataros időkben sokszorosan kívánatosabb, mint békeidőben és ezért különös elismerés jár az illetékes vezető-tényezőknél, akik az összetartó-kapcsolat létrehozta és kellő megértéssel minden esetleges diszharmóniának elejét veszik. A 39. tarackos pótüteg helyőrségében a polgárokkal való megértő együttműködésnek Kalmár Ödön őrnagy, állomásparancsnok szeretetreméltó, közvetlen egyénisége biztos záloga.

Személyi hír. Dr. Novák István eperjesi püspök szombaton reggel a fővárosba utazott titkára, Gojdicz Method c. kanonok kíséretében, hogy a szentistvánnapi körmeneten résztvegyen.

Kinevezések. A pénzügyminiszter dr. Szepesházy Bertalan pénzügyi fogalmazógyakornokot a budapestvidéki pénzügyigazgatóságnál, ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá a székesfővárosi adófelügyelőhöz és dr. Okolicsányi Aladár pénzügyi fogalmazó-gyakornokot a székesfővárosi pénzügyigazgatóságnál, jelen állomáshelyén való meghagyása mellett, ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá kinevezte.

A tanév megnyitásának elhalasztása.

Faragó József kir. tanácsos, polgármester körlevélben értesítette az eperjesi tanintézetek igazgatóját, hogy Sárosvármegye alispánjának intézkedésére az eperjesi közép- és alsófokú közoktatásügyi intézetekben, továbbá az ezekkel kapcsolatos internátusokban és konviktusokban az 1916/17. iskolai év, közzgazdasági okok miatt is, nem szeptember 1-jén, hanem október 1-jén kezdődik.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.

3. oldal.
a mező-
: jussón-
enti ama
titkárral
és nélkül
D. J.
agos Or-
r 17-ikén
orvosszö-
t, melyen
folytató,
retkezők-
az orvos
átogatási
minden
étszerese.
nyuganyol
szultató
rázi orvos
es külö-
vételével
családjai,
VIII. fiz.
t, szülés,
almi or-
kor. Az
Intézeti
gonként
társnál a
ég pedig
óra 10
ellenköl-
létoga-
taumóhl
ischnitz
Manó,
ula, dr.
rsó, dr.
stvánné,
jpiacón
ával. A
gáltassa
Hadi-
reségadó
2316-95
2231-46
4830-45
8042-20
444-50
1252-50
1808-85
674-
3714-10
788-58
5009-84
215-
1939-53
581-10
995-78
756-07
350-
570-
982-50
469-80
020-
290-
73-
40-
600-00
535-03
-
491-40
149-32
354-
197-35
590-95
590-95
809-40
-
92-94
07-85

Katonai kinevezések. A király kinevezte a 3. számú honvéd-ágyúezredben főhadnagyokká dr. Szepesházy Bertalant s Körtvélyessy Dezsőt, hadnagyokká Kőszeghy Lászlót és Berzeviczy Attilát; továbbá a következő zászlósokat, illetve hadapródokat augusztus 1-sei ranggal hadnagyokká: Dancz Istvánt, dr. Elzász Sándort, Kribel Dezsőt és Merza Lászlót. A cs. és kir. 15-ik tarackezrednél: Gehren Frigyes és Gasteiger Richard századosokat őrnagyokká; hadnagyokká: Flach Emilt (beosztva a 60. gy.-ezr.), Schächter Eugént (b. 25. gy.-ezr.), Bavolyár Bertalant (b. 67. gy.-ezr.), Majer Albertet (b. 85. gy.-ezr.), Teichner Oszkárt (b. 60. gy.-ezr.), Horostsák Albertet (b. 66. gy.-ezr.), Szedlák Eleket, Róth Lajost és Radnits Józsefet. A cs. és kir. 67. gy.-ezrednél hadnagyokká: Roskoványi Józsefet és Szmrecsányi Gyulát.

Eljegyzés. Kovács György, az eperjesi gör. kath. egyházmegye végzett papnövendéke aug. 14-ikén váltott jegyet Homa Margittal, Homa Gyula v. kir. kath. főgimnáziumi tanár leányával. A jelképes gyűrűváltási aktus Kizák János c. kanonok szép beszéde közben folyt le.

Hősi jutalom. A király Blassek Gusztávot, a cs. és kir. 34-ik gyalogezred tart. hadnagyát az ellenség előtt tanúsított hősi magatartásáért III. oszt. katonai érdemkereszttel tüntette ki.

Hősi halál. Mayer Béla, a cs. és kir. 48-ik gyalogezred tart. hadnagya az orosz harc-téren augusztus 2-ikán a Strypa mentén vívott véres ütközetekben hősi halált halt.

Halálozások. Özv. Berthóty Tivadarnét aug. 16-ikán a fürdőutcai lakásán halva találták. 84 évet élt. A matróna lakása zárva volt két napon keresztül. Ez feltűnt a szomszédoknak, akik jelentést tettek erről a rendőrségnek. Saly Győző rendőrkapitány és dr. Rác Dezső megjelentek a helyszínen s megállapítást nyert, hogy természetes halállal mult ki a különöc öreg.

Özv. Fármay Béláné szül. Fámber Janka augusztus 18-ikán Eperjesen meghalt. Temetése aug. 20-ikán d. u. 3 órakor megy végbe, ág. h. ev. szertartás szerint.

Nikl Zoltán, a 3-ik honvéd táborigényezred hadnagya 21-éves korában Alvinczon hirtelen meghalt.

A zborói Rákóczi-templom helyreállítása. Fieber Henrik, a vall.- és közokt.-ü. minisztérium egyházművészeti szakmegbízottja Zboróra megy, hogy az orosz dúlás következtében rommá lett Rákóczi-templomot megtekintse s annak helyreállítása iránt intézkedjék.

Iskolatársak a sárosi hadiárvákért. Az eperjesi kir. kath. főgimnázium 1886. évben végzett növendékeinek ez év június havában kellett volna 30-éves találkozóra összejönniök. Harmincnyegen tettek érettségét, akik közül tízen már meghaltak. A 30-éves találkozó megrendezésével a legutóbbi 25-éves találkozó alkalmával az iskolatársak Zsebráczy Géza bártfai esperesplébánost és Luger Camillo kir. tanácsost, Máv. főfelügyelőt bízták meg. Ezek, tekintettel arra, hogy a 30-éves találkozó évfordulója a világháború forgatagába esett, körlevelekben arra kérték az iskolatársakat, hogy halasszák el a találkozást békésebb időre s e helyett a dátum emlékére gyűjtsenek maguk között a sárosi hadiárvák alapja javára. Zsebráczy Géza az ekként összegyűjtött 200 koronát szerkesztőségünkhöz juttatta, melyet mi rendeltetési helyére juttattunk.

Faragó Ödön Brassóban. A kassa-brassói színházak igazgatója tekintélyes összeget áldoz a hadi-jótekonyságnak is. Eddig 946 kor. 60 fillért szolgáltatott át a honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatalának.

A hősök emlékére újabban Gubcsó Gyula 10 koronát küldött szerkesztőségünknek.

Kitüntetések. A király Martényi Ferencet, a 67. gy.-ez ed századosát az ellenség előtt ismételt tanúsított vitéz magatartásáért signum laudis-szal, míg Ajtay Andrást, a 67. gy.-ezred főhadnagyát a hadiékítményes III. oszt. katonai érdemkereszttel tüntette ki. — Bleicher Heim, a 67. gy.-ezr. egészségügyi zászlósa az ellenséggel szemben teljesített kitünő szolgálatai elismerésül a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján kapta.

Legénységi versenyjáték. A 3-ik honv. táborigényezred legénysége Szt. István-napján délután 4 órakor az Eperjesi Torna- és Vívó-Egyesület verseny- és játéktérén legénységi versenyjátékot rendez. Kedvezőtlen idő esetén a verseny hétfőre marad. Belépés csak meghívóval.

Nem kell beszolgáltatni a gummiköpenyt. A gummirekiválás megkezdődött és sokan felajánlották gummiköpenyeiket a hazának. Ez tévedés. Az egész a miniszteri rendelet csonka közléséből eredt, mert csak a beszolgáltatásra kötelezett gummitárgyakat sorolta fel egy hirdetésben s ezek között a gummiköpeny is szerepelt. Az eredeti pedig úgy szól, hogy: géperejű autók felszereléseiből beszolgáltatandó az autók gummiköpenye. Tehát nem a gummi-esőköpeny, hanem az autók borító gummiköpeny, a külső borítás. A hazának egyelőre tehát nincs szüksége a gummi-esőköpenyekre. Mit is tenne vele?

A nyári időszámítás nem marad meg. Híre járt, hogy a német kormány kezdeményezésére a télen is megtartják az új időszámítást, mely a nyár folyamán kitünően bevált. Értesülésünk szerint tényleg voltak ez ügyben tanácskozások, ezekben azonban az illetékes tényezők a télre nézve a régi időszámítás mellett nyilatkoztak. Így tehát október 1-jén a régi időszámítás lép életbe. Az órákat szept. 30-ikán éjfélutáni 1 órakor fogják visszaigazítani.

A közkatonák nősülése. Egyes katonai parancsnokságok a legénységi állományban levő katonák nősülési engedélyét csak ama föltétel mellett adták ki, ha a menyasszony kötelezi magát, hogy az állammal szemben mindennemű törvényes ellátási igényről lemond, még arra az esetre is, ha leendő férje a háborúban elesik. A honvédelmi miniszter most rendeletet adott ki, melyben az ily rendelkezést törvénytelennek mondja ki és utasítja a katonai hatóságokat, hogy a legénység nősülési engedélyét a jövőben minden akadály és föltétel nélkül adják ki.

A legszebb

harctéri,

alkalmi

képeslapok

10, 12, 16, 18, 20 és

25 filléres áron

KÖSCH ÁRPÁD

... KÖNYVNYOMDÁJÁNAK ...

PÁPIRÜZLETÉBEN KAPHATÓK!

«A Társaság» Dobay István hetilapjának legfrissebb számába Somlay Károly, Bükk Henrik és Illy János írtak novellát. Zsoldos Benő folytatja Roberts hosszabb elbeszélésének, a «Szedán»-nak fordítását, Böszörmény Géza legújabb könyvéből közöl egy pompásan megírt háborús rajzot. A versek közül elsősorban Endrődi Béla kedves költeményét említjük, melyet maga a szerző illusztrált humoros rajzokkal, ezenkívül Wlassics Tibor és Bignió Béláné írtak egy-egy szép költeményt a gazdagon illusztrált számba. A Társaság előfizetési ára egész évre 18, félévre 10, negyedévre 5 korona. Kívánatra mutatóvényszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, Dunapalota-szálló).

A hadiárvák. Hartstein Szerén az általa rendezett gyermekelődás tisztajóvedelmét, 6 koronát a sárosi hadiárvák alapja javára adományozta.

Két év után. Még az általános mozgósítás napján vonult hadba Kisidai Mátyás nevű, abosi illetőségű gazdálkodó. Hitvese s hét gyermeke két teljes évig szomorkodott utána. Sem a harctérről nem írt, sem a fogságból. Biztosra vették halálát a községiek. 1916. augusztus 2-ikán, bevonulása második évfordulóján jött tőle két levelezőlap, melyeken közli övével, hogy orosz fogoly s indignálódik, hogy számos lapjára az itthonmaradottak nem válaszolnak.

Az oklevél vándorútja. Még 1914. decemberében történt, amikor az oroszok Bártfán jártak. Mint mindenütt, úgy Bártfán is nagyon kíváncsiskodtak minden iránt. Így a városi levéltár iránt is, hiába világosították fel őket, hogy ott semmi élelem vagy pénz nincsen. Egyikük ügylátszik szenvedélyes régész volt s a 31. számú, Zsigmond-korabeli privilegialis okmányt zsebre vágta. Bekövetkezett azonban az oroszok futása s a régész futásközben elveszítette az okmányt. Üldöző csapataink egyik zászlósa az okmányt meglelte s eltette. Később az okmánnyal együtt fogságba jutott. A multkoriban aztán a város polgármestere egy orosz fogságból kiszabadult őrnagytól levél kíséretében megkapta a 31. sz. okmányt. A zászlós ugyanis sibiriai fogságban megismerkedett az őrnaggyal s minthogy megtudta, hogy az hazatér, kézbesítés céljából átadta neki az okmányt. Az őrnagy kézbesítette is.

Augusztus 15-ikétől drágább a távirat. A keresk. minisztériummal történt megállapodás folytán az Ausztriával való távirati forgalom díjszabását aug. 15-ikétől kezdve fölemelik. A magyarországi távirati forgalomban ez időponttól kezdve a következő díjak lesznek érvényben: Közönséges táviratok szavanként 8 fillér, a legkisebb díj táviratonként 1 korona. Sajtótáviratok 4 fillér szavanként, a legkisebb díj táviratonként 1 korona, általános táviratok: az első 500 megtáviratozandó szóért 15 korona, minden további megkezdett 100 szóért 3 korona.

Pályázatok. A m. kir. honvéd központi ruhatár 8003—gt. 1916. számú hirdetésével 70,000 darab szőrmés mellénynek 1916. szept. 1-jétől 1916. november 30-ikáig terjedő időben leendő szállítására nyilvános pályázatot írt ki. Ajánlatok 1916. aug. 28-ikának d. e. 9 órájáig a központi ruhatár parancsnokságához (Budapest, X., Elnök-utca 1.) nyújtandók be.

A m. kir. honvéd központi ruhatár 1,500,000 darab fűzőkapocsnak október 5-ikéig terjedő időben leendő szállítására nyilvános pályázatot hirdet. Az ajánlatok aug. 24-ikén d. e. 9 óráig küldendők be a m. kir. honvéd központi ruhatár parancsnokságához (Budapest, X., Elnök-utca 1.).

A lipcsei őszi vásár. Miként a kassai kereskedelmi és iparkamara értesült, a lipcsei őszi vásár ezidén is meg fog tartani, még pedig aug. 27-ikétől szept. 2-ikáig. A vásárt rendező lipcsei kamara értesítése a különböző kedvezményekről a kassai kereskedelmi és iparkamara hivatalában megtekinthető.

Százéves évforduló. A tiszai ág. hitv. evang. egyházkerület ezidei közgyűlését a kassai evang. templom felszentelésének százéves évfordulója alkalmából Kassán tartja meg, mely alkalommal a protestáns társadalom több vezető egyénisége fog Kassára érkezni. A templomi ünnepélyt, melynek szónoka Geduly Henrik tiszakerületi püspök, vasárnap, aug. 20-ikán d. e. 10 órakor kezdődő istentisztelettel tartják meg. Aug. 21-ikén és 22-ikén a kerület különféle bizottságai tartanak ülést, míg a közgyűlés aug. 23-ikán d. e. 9 órakor veszi kezdetét a Kossuth Lajos utcai evang. templomban Geduly Henrik püspök és Szentiványi Árpád kerületi felügyelő elnöklésével és a kerület egyházi és világi funkcionáriusainak részvételével. Eddig 240 résztvevő jelentkezett. A ker. közgyűlés rendezőbizottságának irodája a Kossuth Lajos-utcai polgári leányiskolában van.

A sárosvármegyei hadiársvák alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1916. aug. 15-ikéig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	13,276-40
Ilykoviás Hilár fulyáni g. kath. lelkész adománya (10 kor.) és gyűjtése ..	36-—
Szójka Sándor körjegyző gyűjtése Aranyapatak és Tapolytarnó községekben	40-—
Bunganic Péter sáponyi gör. kath. lelkész adománya	8-—
Rojkovich Tivadar litinyei g. k. lelkész és hívei július havi adománya ..	14-10
Mankovich Manó balázsvágási gör. kath. c. kanonok adománya	10-—
Ugyanannak gyűjtése	15-—
ifj. Körtvélyessy Ádám gyűjt. Hernádszentiván és Hernádszokolyban ..	10-—
Majernyik György ternyei községi bíró gyűjtése	34-50
Pernyik Endre berzeviczei r. kath. c. kanonok híveinek gyűjtése	12-83
Gallé Marcell jernyei r. kath. lelkész adománya	20-—
Ugyanannak gyűjtése	123-30
Piller Kálmán aratómunkásai aratóünnep váltsága címen	50-—
Összesen:	13,650-33

A fennebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és sikeres fáradozásukért — a hadiársvák nevében — hálás köszönetet mondok. Eperjes, 1916. augusztus 15. Dr. *Máriássy Béla*, vármegyei árvaszéki elnök.

A «Vasárnapi Ujság» aug. 13-iki száma leginkább a most folyó harcok szinteréről hoz nagyszámú érdekes képet: Görz vidékéről, a wolhyniai harcterről, a nyugati nagy offenzíva színhelyéről. Különös érdekesség, amilyen a magyar sajtóban még nem volt, azoknak a képeknek a sora, melyeket Rostyné Forgács Ilona grófnő hozott az oroszországi fogolytáborokban tett látogatásából s amely magyar katonákat mutat be orosz fogolytáborokban. Szépirodalmi olvasmányok: Havas Aloriz és Walter Bloem regénye, Kuperay Felix novellája, Szöllösi Zsigmond tárcája. Egyéb közlemények: Gara Arnold művészi rajza s a rendes heti rovatok. A **VASÁRNASI UJSÁG** előfizetési ára negyedévre 5 kor., **VILÁGKRÓNIKA**-val együtt 6 kor. Megrendelhető a **VASÁRNASI UJSÁG** kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a **KÉPES NÉPLAP**, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fill.

A nyári hőség veszedelmei kétségkívül a csecsemőre nézve a legnagyobbak, mert a legtöbb esetben egy megfelelő, megbízható táplálék hiányzik. Adjon azonban kedvencének Nestlé-féle gyermeklisztet, mely készítmény már nemzedékről-nemzedékre számtalan esetben oly fényesen bevált, s azért nemcsak sok bánattól óvja meg magát, hanem kis gyermeke szép fejlődésében is gyönyörködhetik. Próbadozókat kívánatra azonnal teljesen díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 3/U.

A 19—31-éves népfölkelők behívása. A hivatalos lap legutóbbi száma rendeletet közöl, amely szerint az 1885. évtől 1897. évig bezárólag terjedő időközben született, továbbá a népfölkelésről vagy a hadiszolgáltatásokról szóló törvény alapján kirendelt (igénybevett), de ezen szolgálatból időközben elbocsátott összes 1865—1897. évi születésű magyar állampolgárok (munkások, kocsisok, hajcsárok stb.), ha a megtartott népfölkelési bemutatászezlén, népfölkelési felülvizsgálaton, pótszezlén vagy utószezlén népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találattak, aug. 28-ikán (legkésőbb d. e. 11 óráig), amennyiben névszerint fölmentve nincsenek, a népfölkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvédkiegészítő-, illetve cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfölkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak. Mindazok a fentemlített születési évfolyamokba tartozó egyének, kik önkéntes belépés folytán a m. kir. honvédségbe vagy a cs. és kir. közös-hadseregbe (akár mint egyévi önkéntesek is) fent megjelölt napig besoroztattak, tényleges szolgálatra szintén aug. 28-ikán kötelesek bevonulni. Mindazokat a népfölkelésre kötelezettek, kiknek népfölkelési igazolványi lapjuk szerint Máramarosszigetre, Beszterczére, illetve a honvédséghez beosztott azon népfölkelésre kötelezettek, kiknek az eszéki A) honvédkiegészítő-parancsnoksághoz kellene bevonulniok, figyelemzetti a rendelet, hogy nem Máramarosszigetre, hanem Szatmárnémetibe és nem Beszterczére, hanem Zilahra, illetve nem Eszékre, hanem Pozsegára kell bevonulniok.

KÖZGAZDASÁG.

Aktuális közgazdasági hírek.

A Balkán megszállott részeivel vasúti forgalmunk megnyílt. Nemsokára a Bulgáriával s Törökországgal való átmenőforgalom is megnyílik.

Aranytermelésünk csak az egyetlen Harckort-féle erdélyi aranybányából 1232 kg. volt; tavaly 1500 kg.

Gabonát vásárol a Pestmegyei Gazdasági Egyesület. Pestvármegye egész gabonatermését a gazdasági egyesület megbízásából a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete készüli összevásárolni. Az ajánlatokat a Pestmegyei Gazdasági Egyesület veszi át.

Jó a termés Romániában, jobb, mint a tavalyi, amelyet most szállítanak Németországba.

Házi sertéshízlalásra Czegléd városa vásárlási engedelmet kért, s egyben azt is, hogy ne kelljen a vásárolt szemesterméket megfelelni a H. T.-nyel. A kért mennyiség felére kapott is engedelmet, s a bevásároltnak csakis heted-részt lesz köteles beszolgáltatni a H. T.-nek.

Az állam mostohagyermek a tisztviselő-osztály, az, amelyik a viszonyokkal arányos fedezetet illetményeiben nem talál. Hiszen tudvalévő, hogy a gazdálkodó például szintén drágábban fizeti meg a szükségeseket, de viszont annak módjában van a terményeit olyan magasan fokozni, hogy a gazdasági mérlege a háború következtében nem rosszabbodik, sőt javul a normális viszonyokkal szemben. Hasonlóképp vagyunk az ipari és kereskedelmi tényezőkkel, akik behozzák a réven azt, amit anyaghiány folytán a vámon vesztettek.

Drágul a cséplés is. Az eddig 6 százalékos részesedés helyett 10 százalékot s még azonfölül készpénzt is kérnek a géptulajdonosok. De Szabadka már megtalálta az orvoslás módját. Közéret csépléshez csak annak ad, aki cséplési részesedésben beéri a város által megállapított nyolc százalékkal.

Negyedmilliót gyűjtöttek Szegeden egy ottani balkán-kereskedelmi akadémiára.

Egy kézben a középeurópai vasércbányászat, nemcsak a magyar, de a svéd vasércbányászat is jórészt a felsősziléziai vasművek kezébe került. Ezért kell nekünk nyersércsül kiszállítani a vasat, s drága acélként, vasárúként behozni. Hej pedig régi igazság, hogy ahol a nyersanyagokat kiviszik, csakhamar kiviszik onnan az embereket is.

Bővítik a porosz szénbányákat a balkáni kivitelre. Ebből legalább lesz annyi hasznunk, hogy az Angliából eddig tengeren szállított szén a Balkánra a mi vasútainkon s budapesti átrakodással fog menni.

Pálinkagyártáshoz nem adnak szeszt Németországban. Ebben aztán csakugyan szivesen utánozhatjuk őket. Sz. L.

Felelős szerkesztő: **Dvortsák Győző.** Kiadótulajdonosok: **Koós Ernő és Frigyes.**

Vasúti menetrend.

Érvényes 1916. évi május hótól.

Kassa—Eperjes—Orló.

Kassa	ind.	r. 4 ³⁰	d. 12 ⁴⁰	du. 3 ⁰⁶	e. 6 ³⁹
Hernádtihany	"	4 ³⁶	12 ⁴⁹	3 ¹²	—
H.-szentistván	"	4 ⁴⁵	12 ⁵⁸	3 ²⁰	7 ⁰²
Terebő	"	4 ⁵³	1 ⁰⁸	3 ²⁷	—
Abos	érk.	4 ⁵⁷	1 ¹³	3 ³¹	7 ²⁰
Abos	ind.	4 ⁵⁹	1 ¹⁵	5 ¹⁰	8 ⁰⁵
Eperjes	érk.	5 ²⁰	1 ⁴⁰	5 ⁴³	8 ⁵³
Eperjes	ind.	6 ¹⁵	2 ²⁰	—	9 ⁵¹
" kisállomás	"	—	2 ²⁴	—	—
Nagysáros	"	6 ³⁶	2 ³⁵	—	10 ³⁰
Kisszeben	"	7 ⁰⁵	3 ⁰⁰	—	11 ¹⁰
Héthárs	érk.	7 ²⁸	3 ²³	—	11 ⁴⁴
Héthárs	ind.	7 ⁴¹	3 ²⁹	—	11 ⁵²
Pusztamező	"	8 ⁰⁶	3 ⁵³	—	12 ³⁸
Orló	érk.	8 ²³	4 ¹⁰	—	1 ⁰⁴

* Az Eperjesre este 8:53 p.-kor érkező vonat gyorsvonat, mely Budapestról déli 1:20 p.-kor indul.

Orló—Eperjes—Kassa.

Orló	i. r. 5 ³⁵	r. —	du. —	du. 1 ³⁵	e. 7 ⁵⁰
Pusztamező	"	5 ⁵⁷	—	—	8 ¹¹
Héthárs	é.	6 ²²	—	—	8 ³⁶
Héthárs	i.	6 ³⁰	—	—	8 ⁴⁷
Kisszeben	"	7 ⁰¹	—	—	9 ¹⁵
Nagysáros	"	7 ²⁵	—	—	9 ³⁸
Eperjes	é.	7 ⁴⁵	—	—	9 ⁵⁰
Eperjes	i.	7 ⁵⁵	6 ^{20*}	2 ²⁸	3 ⁵⁵ 10 ²⁵
Abos	é.	8 ⁵⁰	6 ⁴⁶	2 ⁵⁹	4 ²² 10 ⁵¹
Abos	i.	9 ⁰¹	7 ¹⁶	—	4 ²⁷ 10 ⁵³
Terebő	"	—	7 ²¹	—	4 ³¹ 10 ⁵⁸
H.-szentistván	"	9 ¹⁸	7 ²⁸	—	4 ³⁹ 11 ⁰⁷
Hernádtih.	"	—	7 ³⁵	—	4 ⁴⁵ 11 ¹⁴
Kassa	é.	9 ²⁷	7 ⁴⁰	—	4 ⁵⁰ 11 ²⁰

* Eperjesről 6:20 p.-kor Kassa felé induló vonatnak gyorsvonatatlakozása van Kassán 8:52 perckor.

Eperjes—Bártfa.

Eperjes	ind.	r. 5 ⁴⁰	d. u. 2 ²⁵
Sebeskelle mes	"	5 ⁵⁰	2 ³⁵
Alsósebes	"	5 ⁵⁷	2 ⁴²
Kapi	"	6 ⁰⁸	2 ⁵³
Fulyán	"	6 ¹²	2 ⁵⁸
Töltészék	"	6 ²⁰	3 ⁰⁶
Deméte	"	6 ²⁴	3 ¹⁰
Magyarraszlavicza	"	6 ⁴⁷	3 ³³
Oszikó	"	6 ⁵⁷	3 ⁴¹
Hertnek	"	7 ²⁰	3 ⁵⁶
Kolossó	"	7 ³⁹	4 ¹⁴
Bártfa	érk.	7 ⁵⁰	4 ²⁵

Bártfa—Eperjes.

Bártfa	ind.	r. 5 ⁴⁵	d. u. 1 ²⁰
Kolossó	"	5 ⁵⁷	1 ³²
Hertnek	"	6 ¹⁵	1 ⁵⁰
Oszikó	"	6 ²⁹	2 ⁰⁴
Magyarraszlavicza	"	6 ³⁸	2 ²¹
Deméte	"	6 ⁵²	2 ³⁵
Töltészék	"	6 ⁵⁶	2 ³⁹
Fulyán	"	7 ⁰³	2 ⁴⁶
Kapi	"	7 ⁰⁸	2 ⁵²
Alsósebes	"	7 ¹⁸	3 ⁰²
Sebeskellemes	"	7 ²⁵	3 ⁰⁹
Eperjes	érk.	7 ³⁴	3 ¹⁸

Tisztelettel tudatom, hogy raktáramat Eperjesen, **Fő-utca 107. szám alatt** megnyitottam, ahol **chamotte-cserépkályhák és kandallók, tűzhelyek** dús választékban kaphatók. • Átrakások és javítások elfogadtatnak úgy helyben, mint vidéken s azok pontosan és jutányosan eszközöltnék. **Lipovszky Imre** kályhás-mester.

Veszünk

vadásztilalom alá nem eső

vadát,
továbbá mézet,
burgonyát
minden mennyiségben.

Eperjesi
Keresztény Fogyasztási Szövetkezet.

Elveszett vadászkutya.

Sport nevű vizsla — **40-es** számú kutyajegye van, francia Griffarc, színe szennyesfehér, szőre erősen borzas, ismertetőjele: első jobblábán sebhely, alsó állkapcsán egy foga kitörött — *Tapolyhanusfalváról elbitangolt.* A feltaláló illő jutalomban részesül.

Janisch József, Tapolyhanusfalva.

Zsákzsineget

nehéz és könnyű
postacsomagok
kötözéséhez alkalmas

TEXTIL

erőpapirspárgát

minden mennyiségben
azonnal szállít a

Magyar Textilipar r.-t.
Rózsahegy-fonógyár.

Hirdessünk

az Eperjesi
Lapokban!

KIADÓ

üzleti helyiség

szeptember 1-sejétől
Főutca 53.sz.házban.

Eladó ház.

Eperjes, Fürdő-utca 4. számú,

4 szoba-, konyha-, pince-
és mellékhelyiségekből álló

ház szabad kézből eladó.

Tudakozódhatni **Szabó Mihály**, vármegyei irodai-igazgatónál, Egerben. ...

FOGTECHNIKAI TEREM.

Fogsorokat és egyes fogakat, arany platina-koronát, híd munkát rágásra kifogástalanul használható, művészi és ízléses kivitelben készítek; valamint

foghúzás, fogtömés
legjutányosabban.

LEFKOVITS IGNÁC = KASSA Fő-utca 65.
:: I. emelet
vizsg. fogtechnikus, jó és szép munkáért a milleniumi országos kiállításon kitüntetve.

Nyomdásztanulónak

!! felvesszünk 14 évet be-
töltött s legalább hat
osztályt végzett ifjút. !!

Kösch Árpád könyvnyomdája
Eperjes, Főutca 59. sz.

ŐSZI VETÉSHEZ

Corbin magcsávázószer változatlan áron kapható. **Corbin** megóvja a vetőmagot varjak és egyéb madarak kártevésétől, üszögtől, rothadástól, férgektől. Egyszerű használati utasítás. Ezerszeresen kipróbálva, kitűnő bizonyítványok. Olcsó.

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára Újpesten.

==== Rendeléseket és kérdezősködéseket idejekorán kérünk. ====

Ajánlunk azonnali szállításra a legjutányosabb napiárak mellett:

gép-, henger- és autóolajat,
gépzsiradékot, kocsikenőcsöt

és mindenféle gazdasági gépekhez szükséges kenőolajakat szavatolt jó minőségben.

WEISZ LIPÓT ÉS TÁRSA

disznósír-, szalonna- és olajnagykereskedők BUDAPEST, IX., Hentes-utca 17. Sürgöny-
cím: WEISSEFETT Budapest. Interurban-telefon: József 14-50.

E

Előfizet
Egész év
Félévre
Negyedé
Hirdetési d
petitsor egy
15 f. Közlem

jelentés
jelentés
a 67-ik
bogtató
fiúk, ve
a somo
nak ad
fel-feluj
Csá
ellenség
szóro u
tovább
harmad
szerző

Sáros
magas ver
Nem h
szívük ho
romok elt
áldozatkés
ból úgyszó
után megl

Progra
ban robo
a magas v
A küld
v. b. t. t., f
v. b. t. t.,
Károly v. t
Felépítő C
v. b. t. t.
Gyula kir
tanácsos,
Szécheny
tanácsos,
Virgil m
ezredes,
Tűzhelye
dr. Magy
titkárja,
Radisits
képvisel
Dr. B
elnöke, a

FÜ
KA